

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
(повна назва інституту або факультету, для студентів якого викладається навчальна дисципліна)

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
(повна назва кафедри викладання навчальної дисципліни)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
іноземної філології та соціальних
комунікацій

_____ Медвідь О.М.
(підпис) (прізвище, ініціали)

“ _____ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія мас
(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ **магістр**
(бакалавр, спеціаліст, магістр)

Напрямок підготовки (спеціальність) для студентів факультетів ТСЕТ та ЕЛІТ

(шифр та назва напряму підготовки (із зазначенням за необхідності фахового спрямування) або шифр та назва спеціальності)

Форма навчання _____ **денна**
(денна, вечірня)

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **обов'язкова**
(обов'язкова, за вибором ВНЗ, за вибором студента)

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит.	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин				Форма контролю ісп. (д/зал.)
		Всього	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Всього	тому числі			
ІРС під керівн. викладача	Інд. завданн я. вид / обсяг						Самостій не опрацювання матеріалу			
	150/5	32	16	16		118			118	пмк

Розробник: _____ **Сахно Парасковія Іванівна ст. викладач,**
(вказати авторів, їх наукові ступені та посади)

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № 1 від « _____ » _____ 2017 р.

Суми – 2017 р.

МЕТА

1.1 Мета і завдання викладання дисципліни

Курс «Психологія мас» передбачає ознайомлення студентів із загальними проблемами психології масової комунікації, масовими настроями та конкретними масовими психологічними явищами.

Програма курсу складається з 8 тем, котрі передбачають ознайомлення студентів з різноманітним розумінням сутності мас, масового суспільства та його впливом на особистість людини, появою у масі особливих психічних станів, емоційних реакцій, механізмів масової психології: зараженням, навіюванням, наслідуванням; масовими психічними проявами: натовпом, організованою та неорганізованою публікою; формами стихійної поведінки; конкретними масовими психологічними явищами: психологією, моди, чуток і пліток, масової комунікації, реклами та PR- впливу, масових рухів.

Вимоги до знань та умінь студентів.

Студент має знати:

- ✓ Сутність основних термінів психології масової комунікації;
- ✓ Характерні ознаки та риси психології масової комунікації сучасності;
- ✓ Закони функціонування механізмів психології масової комунікації: навіювання, зараження, наслідування;
- ✓ Різновиди впливів на масову свідомість;
- ✓ Психофізіологічні трактування масових настроїв;
- ✓ Конкретні масові психологічні явища: релігію, моду, чулки, плітки, рекламу, масові рухи, партії.

Студент має уміти:

- ✓ Застосовувати знання, уміння та навички для вирішення професійних завдань, зокрема для ведення полеміки у засобах масової інформації, планування публічних дебатів, диспутів, прес-конференцій, «круглих столів», презентацій тощо;
- ✓ Аналізувати різноманітні явища та процеси, пов'язані з проявами психології масової комунікації, з'ясувати їхні причини та можливі наслідки;
- ✓ Аргументовано відстоювати свої світогляди та громадські позиції, грамотно вести суперечки, уміти не тільки переконувати у своїй правоті, а й визначати право на існування іншої точки зору;
- ✓ Обережно, враховуючи моральні та етичні норми, застосовувати прийоми, що мають маніпулятивний характер, чинять прихований вплив на масову аудиторію.

ПРОГРАМА

Вступ. Мета, зміст, методи навчання, регламент курсу. Прикладний характер знань та умінь, передбачених для отримання студентами.

Тема 1. Маса і масова свідомість

1. Сутність та види мас
2. Керівництво масою
3. Масова свідомість, її структура та прояви
4. Властивості та оцінка масової свідомості
5. Форми масової свідомості
6. Історія вивчення масової свідомості

Література [2, 3, 4]

Тема 2. Особливість людини у масі

1. Об'єднання особистостей у масу
2. Зміни особистості у масі
3. Деіндивідуалізація особистості
4. Маса та її лідер
5. Руйнування маси

Література [2, 3, 4, 5]

Тема 3. Механізм масової свідомості

1. Загальні механізми масової психології
2. Наслідування як наслідок зараження
3. Навіювання як наслідок зараження
4. Зараження як наслідок навіювання
5. Наслідування як наслідок навіювання
6. Наслідування як механізм психології маси

Література [1, 2]

Тема 4. Масові психічні прояви

1. Види та прояви натовпу
2. Психологія організованої публіки
3. Психологія неорганізованої публіки
4. Умови та етапи розвитку паніки
5. Специфічні особливості паніки
6. Сутність, види та розвиток масової агресії

Література [1, 2, 5]

Тема 5. Психологія моди

1. Сутність моди
2. Психологічні механізми моди:

- a) подвійний механізм моди;
- b) фактор модності;
- c) мода як масове наслідування;
- 3. Конформізм як фактор моди.
- 4. Функції моди
- 5. Парадокс модника:
модник – індивідуаліст
модник-масовик
- 6. Вплив моди на психологію мас

Література [1, 2, 3, 5, 6]

Тема 6. Психологія чуток і пліток

- 1. Сутність і різновиди чуток
- 2. Джерела і умови виникнення чуток
- 3. Особливості циркуляції чуток
- 4. Протидія чуткам
- 5. Психологія пліток
- 6. Значення чуток і пліток

Література [1, 2, 3, 6]

Тема 7. Психологія масової комунікації

- 1. Сутність масової комунікації
- 2. Функції масової комунікації
- 3. Система масової комунікації:
 - a) комунікатор;
 - b) аудиторія;
 - c) комунікативне повідомлення.
- 4. Засоби масової комунікації
 - a) радіо;
 - b) телебачення;
 - c) преса.
- 5. Ефекти масової комунікації

Література [1, 2, 3, 5]

Тема 8. Психологія реклами та PR- впливу

- 1. Сутність реклами
- 2. Тенденції сучасної реклами
- 3. Психологічне підґрунтя довіри до реклами
- 4. Психологічні механізми реклами:
 - a) збудження бажань;
 - b) навіювання;
 - c) зараження;
 - d) наслідування.
- 5. Політична реклама як вид комерційної реклами
- 6. PR як політична реклама

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Т е м а	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні (семінарські) заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (у тому числі ІРС), годин	Індивід. завдання, годин
<i>5-й модульний цикл дисципліни</i>						
Тема 1. Маса і масова свідомість	19	4	2		15	
Тема 2. Особливість людини у масі	19	4	2		15	
Тема 3. Механізм масової свідомості	19	4	2		15	
Тема 4. Масові психічні прояви	19	4	2		15	
Тема 5. Психологія моди	19	4	2		15	
Тема 6. Психологія чуток і пліток	19	4	2		14	
Тема 7. Психологія масової комунікації	19	4	2		14	
Тема 8 Психологія реклами та PR-впливу		4	2		12	
Всього	150	32	16		102	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**Тема 1. Маса і масова свідомість (2 години)**

Сутність та види мас
 Керівництво масою
 Масова свідомість, її структура та прояви
 Властивості та оцінка масової свідомості
 Форми масової свідомості
 Історія вивчення масової свідомості

Література [2, 3, 4]

Тема 2. Особливість людини у масі (2 години)

Об'єднання особистостей у масу
 Зміни особистості у масі
 Деіндивідуалізація особистості
 Маса та її лідер
 Руйнування маси

Література [2, 3, 4, 5]

Тема 3. Механізм масової свідомості (2 години)

Загальні механізми масової психології
 Наслідкування як наслідок зараження
 Навіювання як наслідок зараження

Зараження як наслідок навіювання
Наслідування як наслідок навіювання
Наслідування як механізм психології маси

Література [1, 2]

Тема 4. Масові психічні прояви (2 години)

Види та прояви натовпу
Психологія організованої публіки
Психологія неорганізованої публіки
Умови та етапи розвитку паніки
Специфічні особливості паніки
Сутність, види та розвиток масової агресії

Література [1, 2, 5]

Тема 5. Психологія моди (2 години)

Сутність моди
Психологічні механізми моди:
- подвійний механізм моди;
- фактор модності;
- мода як масове наслідування;
Конформізм як фактор моди.
Функції моди
Парадокс модника:
- модник – індивідуаліст
- модник-масовик
Вплив моди на психологію мас

Література [1, 2, 3, 5, 6]

Тема 6. Психологія чуток і пліток (2 години)

Сутність і різновиди чуток
Джерела і умови виникнення чуток
Особливості циркуляції чуток
Протидія чуткам
Психологія пліток
Значення чуток і пліток

Література [1, 2, 3, 6]

Тема7. Психологія масової комунікації (2 години)

Сутність масової комунікації
Функції масової комунікації
Система масової комунікації:
- комунікатор;
- аудиторія;
- комунікативне повідомлення.
Засоби масової комунікації

- радіо;
 - телебачення;
 - преса.
- Ефекти масової комунікації

Література [1, 2, 3, 5]

Тема 8. Психологія реклами та PR- впливу (2 години)

Сутність реклами

Тенденції сучасної реклами

Психологічне підґрунтя довіри до реклами

Психологічні механізми реклами:

e) збудження бажань;

f) навіювання;

g) зараження;

h) наслідування.

Політична реклама як вид комерційної реклами

PR як політична реклама

Література [2, 3]

ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою (регламент додається).

ЛІТЕРАТУРА
А. Основна навчальна література

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
1. Навчальна література			
1	Корнев М,Н,,Коваленко А.Б. Соціальна психологія. – К.,1995. – 304 с.		3
2	Ольшанський Д.В. Психология масс . - СПб.: Питер, 2001. -368 с.		5
3	Орбан-Лембрик Л.Є. Соціальна психологія: У 2 кн. Кн.2 Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.		20
4	Різун В.В. Маси. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський Університет», 2003. 118 с.		15

Б. Додаткова рекомендована література

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
5	Психологія / за заг. ред. Л.М.Кудояра – Суми: СумДУ, 2011. – 331с.	Навч. посібник	100
6	Основи соціальної психології: Навчальний посібник / за ред. М.М. Слюсаревського.- Київ.: Міленіум, 2008. – 495с.	Навч. посібник	1
7	Угринович Д.М. Психология религии. – М.: Политиздат, 1986. – 352 с.		

Розробники програми

_____ (підпис)

Сахно П.І.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Світайло Н.Д.

**РЕГЛАМЕНТ
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Психологія мас**

1. **Структура навчальної дисципліни:** загальна 150 год.; лк. - 32 год.; пр. – 16 год., пмк.
2. **Організація навчального процесу:** семестрів викладання –1; модульний цикл – 2.
3. **Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів
4. **Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:**
 - усні відповіді-30 балів
 - письмова відповідь – 20 балів;
 - презентація теми- 20 балів;
 - підсумкові тести – 20 балів;
 - активність на заняттях – 10 балів.

Оцінювання здійснюється за рейтинговою технологією.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання незадовільних оцінок з модульних контролів здійснюється не пізніше двох тижнів наступного модульного циклу, як правило, одноразово; при виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи і незадовільній підсумковій оцінці з модульного циклу рейтингові бали студентів нараховуються; при позитивній оцінці за модульний цикл і виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи підвищення рейтингового балу шляхом перескладання будь-якої складової навчальної роботи не здійснюється.

5. Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента та умови допуску (недопуску) студента до підсумкового контролю:

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою оцінювання та європейською шкалою оцінювання ECTS відповідно до накопичених рейтингових балів визначається із таких співвідношень:

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
		диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “FX” студент має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії).

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “F” студент не допускається до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрахування (крім випадків продовження деканатом ліквідації академічної заборгованості за наявності документально підтверджених поважних причин неуспішності студента).

Провідний викладач навчальної дисципліни _____ Сахно П.І.
(підпис)

Завідувач кафедри _____ Світайло Н.Д.
(підпис)

“ ____ ” _____ 2017 р.